

Zaak T-49/07

Sofiane Fahas **tegen** **Raad van de Europese Unie**

„Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid — Beperkende maatregelen met oog op strijd tegen terrorisme — Bevriezing van tegoeden — Beroep tot nietigverklaring — Rechten van verdediging — Recht op effectieve rechterlijke bescherming — Motivering — Vordering tot schadevergoeding”

Arrest van het Gerecht (Tweede kamer) van 7 december 2010 II - 5559

Samenvatting van het arrest

1. *Beroep tot nietigverklaring — Natuurlijke of rechtspersonen — Handelingen die hen rechtstreeks en individueel raken — Besluit tot bevrozing van tegoeden van bepaalde personen en entiteiten die worden verdacht van terroristische activiteiten — Besluit waarbij lijst van bedoelde personen, groepen of entiteiten opnieuw wordt gezien en die lijst wordt aangevuld zonder eerder besluit in te trekken — Beroep ingesteld door niet in dat besluit genoemde persoon — Ontvankelijkheid*
(Art. 263 VWEU; gemeenschappelijk standpunt 2001/931 van de Raad, art. 1, lid 6; verordening nr. 2580/2001 van de Raad, art. 2, lid 3; besluiten van de Raad 2006/379 en 2006/1008)

2. *Handelingen van de instellingen — Motivering — Verplichting — Omvang — Besluit tot bevrozing van tegoeden van bepaalde personen en entiteiten die worden verdacht van terroristische activiteiten — Besluit waarbij lijst van bedoelde personen, groepen of entiteiten opnieuw wordt gezien en een aantal van hen op die lijst worden gehandhaafd*

(Art. 296 VWEU; gemeenschappelijk standpunt 2001/931 van de Raad, art. 1, lid 6; verordening nr. 2580/2001 van de Raad, art. 2, lid 3)

3. *Recht van de Unie — Beginselen — Recht op effectieve rechterlijke bescherming — Besluit tot bevrozing van tegoeden van bepaalde personen en entiteiten die worden verdacht van terroristische activiteiten — Besluit waarbij lijst van bedoelde personen, groepen of entiteiten opnieuw wordt gezien en een aantal van hen op die lijst worden gehandhaafd — Toetsing door Unierechter — Voorwaarden*

(Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, art. 47; gemeenschappelijk standpunt 2001/931 van de Raad, art. 1, lid 6; verordening nr. 2580/2001 van de Raad, art. 2, lid 3)

1. Besluit 2006/1008 tot uitvoering van artikel 2, lid 3, van verordening nr. 2580/2001 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen het terrorisme, trekt besluit 2006/379 niet in, maar voegt een aantal namen en entiteiten toe aan de bij laatstgenoemd besluit opgestelde lijst.

De ontvankelijkheid van een beroep tegen besluit 2006/1008 dat wordt ingesteld door een persoon die niet expliciet in dat besluit wordt genoemd, moet derhalve worden beoordeeld in het licht van

twee belangrijke overwegingen. Ten eerste is de Raad verplicht de lijst van personen, groepen en entiteiten die betrokken zijn bij terroristische daden, ten minste één keer per semester te bezien, overeenkomstig artikel 2, lid 3, van verordening nr. 2580/2001 en artikel 1, lid 6, van gemeenschappelijk standpunt 2001/931 betreffende de toepassing van specifieke maatregelen ter bestrijding van het terrorisme. Ten tweede blijkt uit punt 2 van de considerans van besluit 2006/1008 dat het een aanvulling vormt op de bij besluit 2006/379 opgestelde lijst, zonder dat dit besluit wordt ingetrokken. Dit vormt een uitdrukking van de wil van de Raad om de personen wier naam in laatstgenoemd besluit is vermeld, op die lijst te handhaven, met als gevolg de handhaving van

de bevroening van hun tegoeden. Een in besluit 2006/379 bedoelde persoon moet bijgevolg worden geacht ook rechtstreeks en individueel te zijn geraakt door besluit 2006/1008 en zijn beroep tegen dat besluit moet ontvankelijk worden verklaard.

beoordelingsbevoegdheid, tot de conclusie is gekomen dat de tegoeden van de betrokkene moeten worden bevroren.

(cf. punten 34-36)

Uit artikel 1, lid 6, van gemeenschappelijk standpunt 2001/931 betreffende de toepassing van specifieke maatregelen ter bestrijding van het terrorisme, waarnaar ook artikel 2, lid 3, van verordening nr. 2580/2001 verwijst, blijkt dat latere besluiten tot bevroening van tegoeden moeten worden voorafgegaan door een heronderzoek van de situatie van de betrokkene, en wel om er zeker van te zijn dat zijn plaatsing op de lijst van personen, groepen en entiteiten die betrokken zijn bij terroristische daden nog steeds gerechtvaardigd is, in voorkomend geval op basis van nieuwe gegevens of bewijzen. Wanneer echter de motivering van een later besluit tot bevroening van tegoeden in wezen identiek is aan die welke reeds is aangevoerd voor een eerder besluit, kan een eenvoudige verklaring van die strekking volstaan, met name wanneer de betrokkene een groep of een entiteit is.

2. Zowel de motivering van een aanvankelijk besluit tot bevroening van tegoeden als de motivering van de latere besluiten moet niet alleen betrekking hebben op de wettelijke toepassingsvoorwaarden van verordening nr. 2580/2001 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen het terrorisme, met name het bestaan van een beslissing van een bevoegde nationale instantie, maar eveneens op de specifieke en concrete redenen waarom de Raad, bij de uitoefening van zijn discretionaire

Daar de Raad over een ruime beoordelingsvrijheid beschikt met betrekking tot de elementen die in aanmerking moeten worden genomen bij de vaststelling of de handhaving van een maatregel tot bevroening van tegoeden, kan bovendien niet van hem worden verlangd dat hij meer bepaald aangeeft in welk opzicht

de bevriezing van de tegoeden van een door een dergelijke maatregel geraakte persoon concreet bijdraagt tot de bestrijding van het terrorisme of dat hij bewijzen overlegt om aan te tonen dat de betrokkene zijn tegoeden zou kunnen gebruiken om in de toekomst terroristische daden te plegen of te vergemakkelijken.

(cf. punten 53-55, 57)

3. Het beginsel van effectieve rechterlijke bescherming vormt een algemeen beginsel van gemeenschapsrecht dat voortvloeit uit de gemeenschappelijke constitutionele tradities van de lidstaten en is neergelegd in de artikelen 6 en 13 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, en dat overigens opnieuw is bevestigd in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

In dit verband vereist de doeltreffendheid van de rechterlijke controle — die met name moet kunnen zien op de wettigheid van de gronden voor de plaatsing van de naam van een persoon of een entiteit op de lijst die als bijlage is gehecht aan gemeenschappelijk standpunt 2001/931

betreffende de toepassing van specifieke maatregelen ter bestrijding van het terrorisme, en op grond waarvan aan de betrokkene een reeks beperkende maatregelen wordt opgelegd — dat de betrokken gemeenschapsinstelling voor zover mogelijk deze gronden aan de betrokken persoon of entiteit meedeelt op het ogenblik dat wordt beslist hem of haar op de lijst te plaatsen of althans zo snel mogelijk nadat deze beslissing is genomen, teneinde de betrokkenen in staat te stellen, hun recht van beroep tijdig uit te oefenen.

Voor de latere besluiten tot bevriezing van tegoeden, die de Raad heeft genomen in het kader van het regelmatige en ten minste om de zes maanden verrichte heronderzoek om te bezien of de betrokkenen op de litigieuze lijst moeten blijven staan, als bedoeld in artikel 1, lid 6, van genoemd gemeenschappelijk standpunt, is een verrassingseffect niet meer noodzakelijk voor de doeltreffendheid van de sancties. Voordat een later besluit tot bevriezing van tegoeden wordt genomen, dient de betrokkene derhalve opnieuw de mogelijkheid te krijgen om te worden gehoord, en dienen, in voorkomend geval, nieuwe elementen ten laste hem te worden meegedeeld.

(cf. punten 59-60)